

OLGU ÜLKENCİLER

İNSANLIĞIN YILDIZININ PARLADIĞI ANLAR
DECISIVE MOMENTS IN HISTORY

08.05 – 09.06.2018

Art On İstanbul
Meşrutiyet Caddesi Oteller Sokak Hanif Binası No: 1A
Tepebaşı, Beyoğlu, İstanbul
T 0212 259 15 43 www.artonistanbul.com

Salı-Cumartesi 10.00–19.00
Tuesday-Saturday 10 am–7 pm

Şostakoviç | Shostakovich, 2018

Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
140 × 160 cm

DE TE FABULA NARRATUR

Gökşen Buğra

“Anlatılan senin hikâyendir”, Karl Marx’ın Romalı şair Horatius’tan alıntıladığı, Kapital’in önsözünde geçen ifade, en baştan okuyucunun dikkatini, empatiye ve farkındalığa çağırır. Olgü Ülkenciler’in “İnsanlığın Yıldızının Parladığı Anlar” sergisi de hem isimle hem de içeriğiyle sanatçının kendi zamanına verdiği bir mesaj niteliğinde, dikkatimizi, benzer bir özdeşleşmeye yönlendirir. Adını Stefan Zweig’in 1927 tarihli kitabından alan sergi, içeriğiyle kitaptan tamamen bağımsızdır. Sanatçı, bu seriyel, tarihin çarkını devrimden yana döndüren mihenk taşı niteliğindeki olaylar ve karakterler üzerinden bir anlatı kurar. Seçtiği olay ve karakterlerle insanlık tarihine aydınlık bir pencere açan Ülkenciler, son 5 yıldır üzerinde çalıştığı ve temeline insanı koyduğu çalışmalarını serginin çatısı altında birleştirir.

Serginin özü, sistemin kötücül yönünü aşıladığı ve neredeyse iyicil olan bütün özelliklerini unutturduğu “insan” a yeniden bakmak üzerine kuruludur. İnsanlığın sonuna dair umutsuzlaştırılan ve kötümserlik aşılana bireye, aslında çözümünü içeren dönüştürücü gücü taşıdığı unutturulmuştur. Süper-kahramanların dahi sıklıkla kafa karışıklığı yaşadığı, kurtarıcıların, idealistlerin birer birer karanlık sahaya geçtiği ve kendi refahı için insanlığından vazgeçtiği bir çağda, “yeniden insan” demek, Ülkenciler için zorunludur. Kaldı ki sistemin dayattığı, bütün kötülüklerin kaynağı olan insan profili, güncel sanat dünyası, sanat kurumları ve sanatçılar tarafından da kabul görmüş; sanat, çoğu örnekte bu kötücüllüğün simülasyonlarını üretir olmuştur. Bu noktada Ülkenciler’in sanat pratiğinde, eleştirinin hep iki aks üzerinden ilerlediğini belirtmekte yarar var: sisteme ve zamana dair eleştiri ve sistemle şekillenen sanat anlayışına dair eleştiri. Hem sistemin tıkanma noktalarında insanı suçlaması hem de güncel sanatın sürekli insanı kötücülleyici anlattısı, ona insanlığın yıldızının parladığı anları hatırlatma gereği hissettirir.

Tarihi bilmenin, yorumlamanın ve hatırlamanın kaçınılmaz ölçüde önemli olduğunu düşünen sanatçı, dünya tarihinde insanı olanın önemsizleştirilmesinin ve insanın kötücül yönünün yükselişinin sanatçı ve sanat kurumları tarafından benimsenmesini hayretle karşılar. Soğuk Savaş sonrası, kültür endüstrisinin bu kötücüllük söylemi üzerinden yol almasına, sanatçıların bunu işaret eden sistem yerine işaret edilen insan üzerinden eleştirisi yapmasına ve sanatın, insanı olanı dışlamasına tepki verir. Bu derece dikkatle seçilmiş karakter ve olayları gösterme ve hatırlatma kaygısıyla üretilen bir seri ile sanatçı, izleyiciden de bir tepki bekler. Çünkü anlatılan, hepimizin hikâyesidir.

İlk kişisel sergisinden bu yana, mevcut düzene ve kendisini dönüştürmeye çalışan özneye odaklanan Olgü Ülkenciler, kitlelerin geçirdiği dönüşümleri ve dönüşümün merkezindeki insan fikrini ele alır. Sanatçı, seri halinde oluşturduğu işlerine düşünsel bir zemin seçer ve düşüncüyü destekleyecek bir plastik tavır belirler. Zamanın ruhuna dair bir esans verebilmek için işlediği konuya dair görsel kültürden biçimler ödünç alır. Geometrik elemanlar, motifler ve tipografi gibi grafik unsurlarla beslediği resmini, hizmet ettiği düşüncenin eleştirel aksına göre renk ve teknik uyarlamaları ile geliştirir. Kuvvetini leke değerlerinden alan bu resmin yüzeyi, son derece hareketlidir; bu yüzeye taşınan ve güncel olmayan elemanlar, ait oldukları bağlamlardan ödünç almır ve resmin ayrılmaz bütününe katkı sağlar. Bu resimler her ne kadar kolaj tekniğini açıkça ortaya koyuyor ve parçalılığını belirgin şekilde koruyor olsa da, kompozisyonun çağırıldığı farklı elemanları, ayrılmaz biçimde bütünlendirir. Ara tonlar kullanmak yerine aynı rengin farklı yoğunluklarla üst üste gelmesi; mat beyazla birlikte parlak beyazın, siyah üstüne siyahın varlığı, yüzeyde parça parça derinliklerle kurulan bir ritim yaratır. Bu ritim, sabit çizgilerle oluşturulan simetri ile desteklenir. Resimlerde sık sık karşımıza çıkan toprak renklerindeki kafatasları, ürkütücü olmaktan ve bir ölüyü çağırıştırmaktan uzak, neredeyse bir motife dönüşerek toprağa karışma, yok oluş halini imler.

Figürlere ışık tutmak üzere kullanılan gümüş ve varak, cam mozaik gibi işlenerek resme bir ara ton kazandırır. Bu mozaikler, resmin yüzeyinde birbirleriyle bağ kurarak uçuşurlar. Bu parlak motifler ve çizgiler, resim geleneğinin referanslarıyla da figüre değerli bir zırf kuşatır. Mozaiklerin örülme biçimi, insanı bir çabayı, daha doğrusu emeği simgeler. Mozaikle tek tek örülerek bir araya getirilen bu altın ve gümüş varaklar, çalışarak, ter dökerek kurulan bir yapıya; insanın emeğine kutsiyet yükler.

“İnsanlığın Yıldızının Parladığı Anlar”, insanı merkeze alışı, resimlerde ağırlıklı kullanılan insan figürüyle de destekler. Fakat bu figürler, gündelik yaşamın içinden çıkmış, günümüz insanı değildir. Adeta bir sihirli değnek değip 3 boyuta geçseler, heykele değil anıta dönüşürler. Gerçekleştirdikleri idealle birlikte anılaşmış, zaman içinde dondurulmuş ve karşımıza konulmuş haldedirler. Bu, sanatçının bile isteye yaptığı, değerli olanı vurgulama biçimidir. Sanatçıya göre bu vurgu, sözü edilen olay ve karakterlerin kendi dönemlerinin ruhundan almır. Bir insanlık hâlini temsil ederken anıtsallığa yaklaşan bu figürlerin kompozisyon içindeki konumlanmış, ideolojiyi taşımayı sürdürür fakat propagandaya dönüştürmez. Ülkenciler resminde karşımıza çıkabilecek bu kritik nokta, her ne kadar taşıdığı ideolojiyi ve sorumluluğu resmin temeline yerleştirse de sanatçının figürü ve düşüncüyü kendine has soyutlaması ve plastik malzemeyi dönüştürmesi ile nihai sonucu bir propaganda aracına değil resme dönüştürerek çözmüştür.

İnsanlık tarihine sanatçının rehberliğinde yeni bir perspektiften bakacağımız bu seri, gördüğümüzün aslında bizim hikâyemiz, tarihin de hafıza ile bizim ayrılmaz bir parçamız olduğunu hatırlatır.

“Anlatılan, senin hikâyendir.”

Anlatılan senin hikâyendir
De te fabula narratur, 2018

Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
168 × 168 cm

Üç Kuruluşluk Opera | The Threepenny Opera, 2018

Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
Triptik | Tryptic 60 × 180 cm

DE TE FABULA NARRATUR

Gökşen Buğra

"It is of you that the story is told". In the preface of Capital, Marx's famous quote from the Roman poet Horace immediately draws the reader's attention to empathy and mindfulness. Both with its title and its content, Olgu Ülkenciler's exhibition, entitled "Decisive Moments in History", invokes our attention towards a similar identification, thus enabling the artist to relay a message to her own age. The content of the exhibition, which is named after Stefan Zweig's 1927 novel, is nevertheless completely independent from the book. With her new work, the artist forms a narrative based upon the touchstone incidents and figures who have turned the wheel of history towards revolution. With the incidents and figures she has chosen, Ülkenciler opens up a bright window on the history of humanity, gathering together her work of the past five years for the exhibition.

The essence of the exhibition is based on casting another glance at "humanity", which has always been instilled by the malicious aspects of the system, all the while being forced to forget all that is "benevolent" about itself. The individual, who has been forced into despair, has also been made to forget the fact that she/he contains the transformative power to find the way out. For Ülkenciler, in an age when even super-heroes are confused, when saviors and idealists take the path leading towards darkness and forsake their humanity for their gain, "reemphasizing humanity" is of the utmost importance. Furthermore, the profile of the "sanctioned" individual imposed by the system who comes to represent the root of all evil, has been given the nod by the contemporary art world, art institutions and artists alike; and hence in many cases art has been forced to simulate this very perniciousness. At this point one must stress the fact that in Ülkenciler's art, criticism has always proceeded on two lines: a) criticism regarding the system and time; b) criticism regarding art that has been shaped by the system. When the system bends under pressure it blames the individual, while contemporary art builds its narrative on the disparagement of the individual - that is why one feels the need to remind humanity of its decisive moments in history.

For Ülkenciler knowing, interpreting and remembering history is of the utmost consequence, she is therefore astonished by the way in which humanity has been trivialized throughout world history and how artists and art institutions have embraced the rise of the pernicious aspect of humanity. She reacts against the culture industry which has relied on this discourse of perniciousness ever since the Cold War. She opposes artists who have been criticizing the aggrieved individual rather than the system responsible for this very grievance. And she takes issue with the way in which art has been sidelining that which is distinctly human. With her work, painstakingly produced to show and evoke carefully selected figures and incidents, the artist expects a reaction from the audience as well: for it is of you that the story is told.

Ever since her first exhibition, Olgu Ülkenciler, who has focused on the established order and the subject trying to transform herself/himself, continues to address the transformation undergone by the masses and the idea of the individual at the heart of this sweeping transformation. After choosing an intellectual basis for her serial work, she determines an aesthetic tone to support the chosen basis. She then borrows such forms of visual culture as are relevant to her subject matter, so as to offer a whiff of the Zeitgeist. Her paintings - which she enriches with geometric elements, motifs and graphical components such as typography - are developed with coloring and certain technical adaptations in line with the critical thinking it serves. Deriving their power from stains, the surface of the paintings is infinitely vibrant; unctemporaneous elements that are relocated onto these surfaces are borrowed from their individual contexts but are an integral part of the paintings. Although these paintings do not hide their technique of collage and retain their fragmentary nature, they integrate all the different elements into an indelible whole. By using the same color in various densities rather than resorting to semitones, not to mention the presence of opaque white and bright white, or black over black, a surface rhythm is constructed with a fragmentary sense of depth. This rhythm is supported by the symmetry formed by fixed lines. The ubiquitous earth colored skulls, far from being grisly and macabre, almost turn into a motif that signifies the act of turning into dust, and hence annihilation.

Silver and gold foil, which are employed to illuminate the figures, are treated like glass mosaic so as to add semi-tonal effects. These mosaics forge a bond on the surface of the paintings that take wing and flutter about. With their references to the long tradition of painting, these bright motifs and lines add an invaluable edging onto the figures. The way the mosaics are formed represent human effort, or rather labor itself. These foils of silver and gold, intertwined one by one through the technique of mosaic, endow with sanctity a structure formed laboriously - human labor.

"Decisive Moments in History" supports its central theme of humanity by the predominant use of human figures. Yet these figures are not figures from our daily life. If a magic wand were to be cast over these figures to render them in three-dimensions, they would turn into monuments rather than sculptures. With the ideal they have brought to life they take on a monumental aspect, frozen in time in front of our very eyes. This has been done by the artist purposefully, with a view to emphasize that which is of real importance. According to the artist, this emphasis is derived from the incident being related or from the Zeitgeist of the characters. While infused with ideology, the positioning of these figures (representing humanity right on the brink of monumentality) inside the compositions, hinder this ideology from turning into propaganda. And this is the critical point in Ülkenciler's art: even though she places her ideology and sense of responsibility at the heart of her work, the artist's ultimate aim is not the dissemination of propaganda, but rather the production of a work of art where figures and thought are abstracted idiosyncratically and forms are translated through the plastic material of art. These works, which provide us with a new perspective onto human history under the guidance of the artist, remind us of the fact that this is indeed our own story, and that both history and memory are an integral part of all of us.

"It is of you that the story is told."

Minerva I-II-III, 2018

Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
Her Biri | Each 60 x 60 cm

Incitatus I-II-III-IV, 2018

Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
Her Biri | Each 60 x 60 cm

1789, 2018

Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
168 x 168 cm

Sputnik, 2018

Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
168 x 168 cm

Spartakus | Spartacus, 2018

Tuval üzerine karışık teknik
Mixed media on canvas
168 x 168 cm